

9de JAARGANG, NR. 158
23 MEI 2011

IN DIT NUMMER:

1 **NIEUWSBERICHTEN**

6 **BOEKBESPREKING**

8 **PLATENRECENSIES**

Ferdinand Povel/Rein de Graaff,
Marcus Miller, Philipp Rüttgers,
James Farm, The Ploctones,
Yellowjackets, Estafest,
Quartet Quinétique, Alexey Lapin
Joëlle Léandre e.a.

14 **CONCERTVERSLAGEN**

Christian McBride, Matthew Shipp.

EN **VERDER:**

15 Tom Beetz in Chicago.

JAZZFLITS 159

staat 13 juni op

<http://www.jazzflits.nl>

NIEUWSSELECTIE

●
ia77

JazzFlits

**JAZZFLITS GENOMINEERD
VOOR JAZZ MEDIA AWARD '11**

JazzFlits, Vrije Geluiden, Vera Vingerhoeds, Bert Vuijsje en Jazzenzo zijn door een vakjury genomineerd voor de Jazz Media Award. De Award wordt uitgereikt tijdens de Jazzdag op 24 juni te Rotterdam.

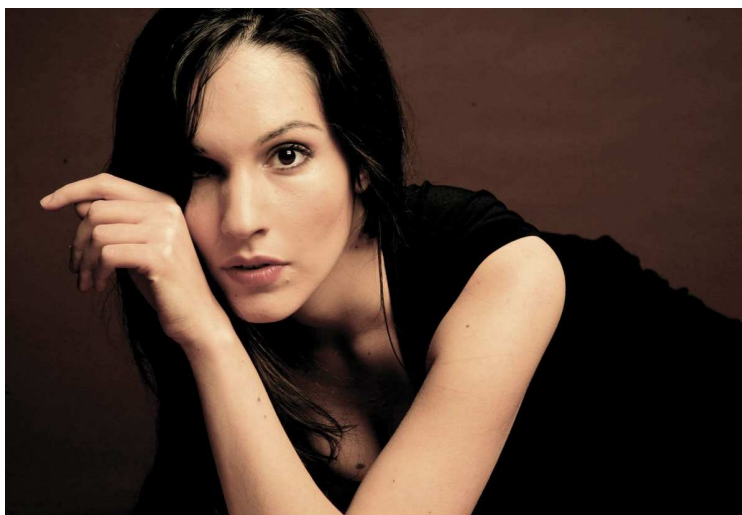
De prijs, bedoeld voor de inspanningen van een journalist of organisatie om jazz onder de aandacht te brengen van een zo breed mogelijk publiek, bestaat uit een speciaal ontworpen gouden speld met diamant, de Blue Note, en een cheque van 1.500 euro. De prijs wordt eens per twee jaar uitgereikt.

De commissie voor de Jazz Media Award 2011 bestaat uit oud-winnaars en vertegenwoordigers uit het jazzwerkveld, onder wie Robert Soomer (Radio 6), Amanda Kuyper (NRC), Sophie Blussé (Muziek Centrum Nederland), Remco van Eijndhoven (Dox Records) en Alexander Beets (JazzNL). De commissie staat onder leiding van Cees Schrama. Op dinsdag 7 juni maakt de organisatie de winnaar bekend.

De Jazz Media Award werd eerder uitgereikt aan Amanda Kuyper (2007) en Radio 6 (2009). JazzFlits-oprichter Hans van Eeden was een van de genomineerden voor de Jazz Media Award 2007.

●
ia77
JazzFlits

JAZZFLITS IS EEN ONAFHANKELIJK JAZZMAGAZINE

Zangeres Simin Tander. Zij gaf dit jaar Jazz Impuls-concerten. (Foto: Thomas Leidig)

STICHTING JAZZ IMPULS STAAKT ACTIVITEITEN

Jazz Impuls staakt de reeks dubbelconcerten in schouwburgen. De stichting kan geen beroep meer doen op financiële overheidssteun en ziet een teruglopende belangstelling bij de podia. Aangegane verplichtingen voor het seizoen 2011-2012 zullen nog worden afgewikkeld.

De Stichting Jazz Impuls begon in 2004 met als doel de 'jazz' de schouwburgen in te krijgen. Men verwachtte met dubbelconcerten van verwante musici een nieuw publiek aan te boren. In de Jazz Impuls-formule speelde voor de pauze formatie 1 en na de pauze formatie 2. De organisatie slaagde er uiteindelijk in om zo'n vijftig theaters aan zich te binden. Die waren goed voor in totaal ruim 120 Jazz Impuls-dubbelconcerten per seizoen. Door de verkrappende marges bij de schouwburgen taant de belangstelling echter snel: "Veel schouwburgen hebben door de financiële druk, de aankomende overheidskortingen, btw-verhoging, gemeentelijke bezuinigingen en algehele terugloop van kaartverkoop, ervoor gekozen veiliger te gaan programmeren", aldus Jazz Impuls-directeur Friederike Darius.

...vervolg pagina 2 linksboven

NIEUWS

Jazz Impuls stopt (vervolg pagina 1)

"Het meer kwetsbare aanbod, waar het experiment een rol speelt, valt dan helaas al snel af." Darius, sprekend namens bestuur en medewerkers, vindt het 'bijzonder jammer' dat de stichting stopt. "Uiteraard hopen we op een beter cultuurklimaat waarin jazz weer een plaats zal kunnen heroveren op de theaterpodia en wij, of anderen, de draad weer kunnen oppakken." Jazz Impuls-oprichter Bob Hagen kreeg voor zijn initiatief in 2007 de Industry Achievement Award.

Nieuw: de Kenny Wheeler Jazz Prize

De Britse Royal Academy of Music heeft de Kenny Wheeler Jazz Prize in het leven geroepen, als eerbetoon aan de 80-jarige trompettist. Als het instituut genoeg sponsors weet te interesseren, wordt de prijs voor het eerst op 30 juni uitgereikt. Voor de prijs komen studenten van het instituut in aanmerking. In de jury zit onder anderen saxofonist Evan Parker. De winnaar mag een cd voor het Britse Edition Records maken.

Alain Pierre nieuwe voorzitter Lundis d'Hortense

Lundis d'Hortense, de vereniging van Waalse jazzmusici, heeft een nieuwe voorzitter. Het is gitarist Alain Pierre. Ook de Raad van Bestuur is vernieuwd. Tot 2013 hebben daarin onder anderen zitting: Eve Beuvsens, Tuur Florizoone, Nicolas Kummert, Jean-Louis Rassinfosse, Toine Thys en Barbara Wiernik. Lundis d'Hortense stelt zich ten doel de Belgische jazz te promoten.

Paul van Gysegems 'Aorta' op cd heruitgebracht

'Aorta', de langspeelplaat die het Paul van Gysegem Sextet in 1971 live in Gent opnam, is heruitgebracht op cd. Op de plaat, die een beeld geeft van de Vlaamse avant-garde rond 1970, spelen ook twee Nederlandse musici mee: Jasper Van 't Hof (piano) en Pierre Courbois (slagwerk). Verder bestaat de groep van bassist Van Gysegem uit Patrick De Groot (trompet en bugel), Nolle Neels (tenorsax) en Ronald Lecourt (vibrafoon). Het Franse Jazz Magazine inder tijd: "Deze plaat fungeert als voorbeeld op verschillende vlakken. 'Aorta' is stevig verankerd in de rigoureuze Europese muziek, daarbij zonder twijfel steunend op de Afro-Amerikaanse 'new music'." Het album is verschenen bij Futura.

PLATEN

De Dutch Swing College Band. (Persfoto)

EEERSTE EXEMPLAAR VAN JUBILEUM-CD DUTCH SWING COLLEGE BAND VOOR KARLA PEIJS

De Zeeuwse Commissaris der Koningin Karla Peijs heeft 15 mei in Rotterdam het eerste exemplaar in ontvangst genomen van de cd 'Jubilee Concert - 65 jaar Dutch Swing College Band'. Dat gebeurde aan boord van de SS Rotterdam, die ooit dienst deed op de Holland Amerika Lijn.

De cd werd vorig jaar in de Dr. Anton Philipzaal in Den Haag opgenomen. Daar gaf het orkest toen een concert vanwege het 65-jarig bestaan met als speciale gasten onder anderen Freek de Jonge en saxofonist Dim Kesber. De Dutch Swing College band wordt heden ten dage gevormd door: Keesjan Hoogbeem (tp, zang), muzikaal leider Bob Kaper (klar, sax), George Kaatee (tb), Frits Kaatee (klar, sax), Onno de Bruijn (dr), Ton van Berg-eijk (banjo, gt) en Adrie Braat (cb).

PODIA

FONDS PODIUMKUNSTEN STEUNT JAZZPROGRAMMERING VAN PORGY EN BESS

Het Fonds Podiumkunsten heeft een subsidie toegekend aan jazzclub Porgy en Bess in Terneuzen. Het zal de komende drie jaren het verlies op concerten voor de helft dekken tot een maximum van 25.000 euro per jaar.

"De plannen van de Stichting Porgy en Bess getuigen van een programmeringsprofiel met ruim voldoende kwaliteit. De concerten zijn qua stijl en genre van professioneel niveau en gevarieerd", motiveert het Fonds de toekenning. De gelden worden verstrekt in het kader van de regeling Subsidie Kleinschalige en Incidentele Programmering. Om voor de subsidie in aanmerking te komen moeten het bestuur van Porgy en Bess en de Stichtingen Porgy en Jazz, Roots, Prometheus en Open Haard Concerten in een organisatie opgaan en gezamenlijk gaan programmeren. Dat doen ze graag. Ze zijn 'zeer ingenomen' met de subsidie: "Dit kan ervoor zorgen dat kunstenaars van hoog niveau kunnen worden geprogrammeerd en dat zal ongetwijfeld een positief effect hebben op de bezoekersaantallen." (meer over de SKIP-subsidies op pagina 3 van deze JazzFlits)

NIEUWS

Eric Ineke JazzXpress met zangeres Deborah Brown. (Foto: Marc Heeman)

Eric Ineke JazzXpress naar Kansas City

Op uitnodiging van het American Jazz Museum vertrekt The Eric Ineke JazzXpress op 7 juni naar Kansas City. De formatie zal daar een reeks concerten geven met de uit Kansas City afkomstige zangeres Deborah Brown. Tijdens deze tournee zal de groep samen met Brown opnamen maken voor een nieuwe cd. Altsaxofonist Bobby Watson neemt de productie van deze plaat op zich en zal ook op enkele stukken te horen zijn. Even voor het vertrek naar de VS wordt de vierde cd van de JazzXpress uitgebracht op het Daybreak/Challenge. De titel: 'JazzXL- blues, ballads and other bright moments'. Op het album staan opnamen die werden gemaakt tijdens de JazzImpuls-tournee van 2008-2009.

Thomas Winther Andersen derde in ISC 2010

De in Nederland woonachtige Noorse bassist Thomas Winther Andersen heeft de derde prijs gewonnen in de categorie jazz van de 2010 International Songwriting Competition (ISC). De jury bekroonde zijn stuk 'Trance Formations', dat ook op zijn laatste cd 'Patchwork' staat. De eerste prijs van deze prestigieuze Amerikaanse wedstrijd ging naar David Laborier uit Luxemburg. Tweede werd de Amerikaan Omar Sosa. De ISC is een jaarlijkse wedstrijd met diverse categorieën en met juryleden van naam, onder wie McCoy Tyner, John Scofield, Terence Blanchard en DJ Tiesto.

PODIA VERVOLG

TWINTIGTAL JAZZPODIA KRIJGT SUBSIDIE

LantarenVenster (Rotterdam), Prospero (Den Haag), Jazzpodium De Tor (Enschede), Porgy en Bess (Terneuzen), SJU (Utrecht), AxesJazzpower (Eindhoven), Bethaniënklooster (Amsterdam) en Jazz International Rotterdam krijgen de komende drie jaar subsidie uit het Fonds Podiumkunsten. De genoemde podia krijgen jaarlijks maximaal 25.000 euro.

Dat is het hoogste bedrag dat de nieuwe programmeringsregeling SKIP (Subsidie Kleinschalige of Incidentele Programmering) aan subsidie toestaat. Jazzpodia/organisaties die in de periode 2011-2013 jaarlijks maximaal 15.000 euro krijgen zijn: Heerlen Jazz, Jazz & Impro Nijmegen, Jazz in Groningen en Mahogany Hall (Edam). Op een jaarlijkse bijdrage van 5.000 euro mogen rekenen: Beaux Jazz (Breda), Gouda JazzXperience, Hothouse Redbad (Leeuwarden), Jazz in Arnhem, Jazz Podium Amersfoort, Jazzpodium Artishock (Soest), Jazzpodium Drienerlo en Theater Bouwkunde (Deventer). De subsidieaanvragen werden getoetst op de kwaliteit van het 'programmeringsprofiel', op diversiteit en op geografische spreiding. In totaal krijgen 172 muziekpodia (samen goed voor bijna een half miljoen bezoekers) een SKIP-subsidie (totaal jaarlijks 1,5 mln euro). De SKIP-podia streven naar een toename van het aantal activiteiten van 25% in 2013. De verwachte toename van het aantal bezoekers in deze periode bedraagt ongeveer 38%. De SKIP-regeling bestaat sinds 1 januari 2011.

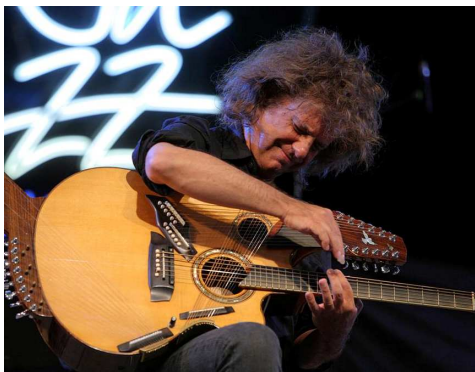
OVERIG

MUZIEK CENTRUM NEDERLAND STELT NL REAL BOOK SAMEN

Het Muziek Centrum Nederland (MCN) is bezig met de samenstelling van het eerste NL Real Book. Het boek wordt tijdens het komende North Sea Jazz Festival gepresenteerd.

Het boek zal stukken bevatten van onder anderen Eric Vloeimans, Willem Breuker, Michiel Borstlap, Soesja Citroen, Misha Mengelberg, Tineke Postma en Anton Goudsmit. Het is een 'work in progress'. Jaarlijks komen er nieuwe titels bij. Het NL Real Book maakt onderdeel uit van het Europese samenwerkingsproject 'Rhythm Changes: Jazz Cultures and European Identities'. Het is een initiatief van Walter van de Leur, hoogleraar jazz en geïmproviseerde muziek aan de Universiteit van Amsterdam. Het eerste Real Book werd in de jaren zeventig samengesteld door studenten van het Berklee College of Music in Boston. Het boek bevatte Amerikaanse jazzstandards en stukken die iedere jazzmusicus moet kennen. De eerste edities waren niet legaal, omdat de rechten niet goed geregeld waren. Tegenwoordig is het Real Book een legale uitgave van uitgeverij Hal Leonard. Er zijn verschillende edities voor verschillende instrumenten. Het komende NL Real Book is een uitgave van de uitgeverij van MCN. In juni komt het MCN met nadere informatie over het project.

NIEUWS

Pat Metheny. (Foto: Joke Schot)

Nieuw soloalbum Pat Metheny

Bij Nonesuch Records verschijnt 21 juni een nieuw soloalbum van gitarist Pat Metheny. Het heeft als titel: 'What's It All About'. Metheny koos voor het album liedjes die in zijn jeugd, eind jaren vijftig en jaren zestig, hits waren: "It was a period when harmony and melody were still important and viable elements in popular music." Songs zoals 'The Sound of Silence', 'Alfie', 'Pipeline', 'Betcha by Golly, Wow' en 'And I Love Her' zijn op de plaat te vinden. Metheny speelde tijdens de opnames vooral op zijn bari-tongitaar.

Wereldomroep stopt jazzprogramma

World Wide Jazz, het jazzprogramma van Radio Nederland Wereldomroep, is niet meer. De laatste uitzending was op 30 april jl. Presentator Hans Mantel maakte het programma al enige jaren, maar moet door een wijziging in de programmering zijn activiteiten staken. Mantel draaide regelmatig unieke opnamen uit het archief van de Wereldomroep. In de jaren vijftig en zestig zette deze organisatie tal van Nederlandse jazzmusici in de eigen studio op band. Nog recentelijk draaide Mantel opnamen die midden jaren zestig door het Misha Mengelberg/Piet Noordijk Kwartet bij de Wereldomroep werden gemaakt.

Toch geen gezamenlijk optreden Hans Dulfer en Rita Reys

Op het Amersfoort Jazz Festival had het er op 15 mei voor het eerst van moeten komen: saxofonist Hans Dulfer en zangeres Rita Reys samen op het podium. Het ging niet door. Rita Reys was geveld door een longontsteking. Dulfer hoopt dat er spoedig een nieuwe gelegenheid gevonden wordt. Als vervanger van Reys trad Francien van Tuinen op. Zij bracht een eerbetoon aan de zieke.

Heeft u jazznieuws?

Stuur het ons: jazzflits@gmail.com.

OVERIG VERVOLG

Claude Nobs met de Jazzahead!-Award. (Foto: Frank Pusch)

JAZZAHEAD! TREKT BIJNA 5.700 BEZOEKERS

De zesde editie van de jaarlijkse beurs Jazzahead! heeft bijna 5.700 bezoekers getrokken, onder wie ruim 2.000 professionele deelnemers. Het evenement werd daarmee weer beter bezocht dan de vorige editie. Jazzahead! vond van 28 april tot en met 1 mei in Bremen plaats.

Ten opzichte van 2010 was het aantal concerten flink uitgebreid. Dat trok muziekliefhebbers vanuit geheel Duitsland. Die bezoeken onder meer de veertien locaties in Bremen waar vrijdagavond 29 april de Jazzahead! 2011 Club Night-concerten waren. "Damit haben wir unser Ziel erreicht, die Jazzahead! nicht nur als Fachmesse, sondern als Kulturevent zu etablieren, das die ganze Stadt mit einbezieht," zegt Ulrich Beckerhoff, artistiek leider van Jazzahead! Maar ook het traditionele beursordeel deed het goed. Hans Peter Schneider van de Messe Bremen kijkt daar zeer tevreden op terug: "Die Zahlen sprechen eine eindeutige Sprache. Mit einer Gesamtzahl von 5.689 Besuchern, darunter 2007 Fachteilnehmer, toppt die Jazzahead! ihr Vorjahresergebnis um satte 25%." Dit jaar stonden 357 organisaties op de beurs, dan waren er 81 meer dan in 2010. Jazzahead! wordt ook steeds internationaler van karakter. Er waren dertig landen vertegenwoordigd. Tijdens de beurs kreeg Claude Nobs, onder meer oprichter van het Montreux Jazz Festival de Jazzahead!-Škoda-Award (zie foto). De volgende Jazzahead! is van 19 tot en met 22 april 2012. De Spaanse jazz staat dan centraal.

KRISTIЈAN KRAJNCAN VERVANGT MARTIJN VINK ALS DRUMMER VAN THE PLOCTONES

De Sloveen Kristijan Krajncan is de nieuwe drummer van The Ploctones. Dat werd 14 mei in Amsterdam bekendgemaakt. Krajncan is de opvolger van Martijn Vink.

Kristijan Krajncan is behalve drummer ook componist en cellist. Hij studeerde onder meer aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen, waar hij les kreeg van Owen Hart Jr., Joost van Schaik, Ralph Peterson en Steve Altenberg. In 2009 studeerde hij daar af. Martijn Vink gaat onder meer drummen in de band van popzangeres Anouk. Hij is nog wel te horen op, '3...2...1...', de recentelijk verschenen nieuwe cd van de groep. De overige leden van The Ploctones zijn Anton Goudsmit (gitaar), Jeroen Vierdag (bas) en Efraim Trujillo (sax).

NIEUWS

Deelnemers wedstrijd Jong Jazztalent Gent bekend

Cumrats, Franka's Poolparty, Ifa Y Xango, John Ghost, Marcelo Moncada Space Quartet, Skordatura Punkjazz Ensemble en Twanque dingen dit jaar mee naar de eerste prijs in de wedstrijd Jong Jazztalent Gent 2011. Die vindt van 7 tot en met 17 juli plaats tijdens het Gent Jazz Festival. Iedere deelnemer mag 's middags met een concert een festivaldag openen. Op de laatste dag wordt de winnaar bekendgemaakt. Die krijgt geen geldprijs, maar een aantal betaalde concerten aangeboden, onder meer op het Gent Jazz Festival 2012, de Dinant Jazz Nights en Jazz Maastricht. Eerdere deelnemers aan Jong Jazztalent waren pianist Jef Neve, trompettist Carlo Nardozza, saxofonist Robin Verheyen en drummer Lionel Beuvens.

OVERLEDEN

Snooky Young, 11 mei '11 (92 jaar)

'A wizard of high notes and the plunger mute', zo wordt trompettist Snooky Young in een Amerikaans In Memoriam genoemd. Hij begon bij het orkest van Jimmie Lunceford en speelde daarna in tal van spraakmakende bigbands: die Count Basie, Lionel Hampton, Benny Carter, Gerald Wilson, Benny Goodman, Charlie Barnet, Thad Jones-Mel Lewis en Kenny Clarke-Francy Boland. Young was twintig jaar lid van het huisorkest van de Tonight Show, het Amerikaanse televisieprogramma met, toen nog, Johnny Carson. Snooky Young werd in 2008 benoemd tot National Endowment for the Arts Jazz Master, de hoogste Amerikaanse onderscheiding voor een levende jazzmusicus. Young overleed in Newport Beach, Californië.

Cornell Dupree, 8 mei 2011 (68 jaar)

Gitarist Cornell Dupree zou een longtransplantatie krijgen, maar haalde die operatie niet. Hij begon zijn loopbaan bij de band van King Curtis. Later maakte hij deel uit van de vaste band van Atlantic Records. Hij is te horen op platen van de vocalisten Aretha Franklin (zijn gitaar klinkt onder meer op 'Respect'), Sam Cooke, Fats Domino, Wilson Pickett en Sam and Dave. Dupree speelde ook op albums van onder anderen trompettist Miles Davis, organist Jimmy Smith, drummer Elvin Jones en fluitist Herbie Mann. Al met al zou hij op zo'n 2.500 platen te horen zijn. Dupree blies zijn laatste adem in zijn huis in Texas uit.

PRIJZEN

FERDINAND POVEL: 'PRIJS NIET ALLEEN VOOR MIJZELF, MAAR VOOR JAZZ IN HET ALGEMEEN'

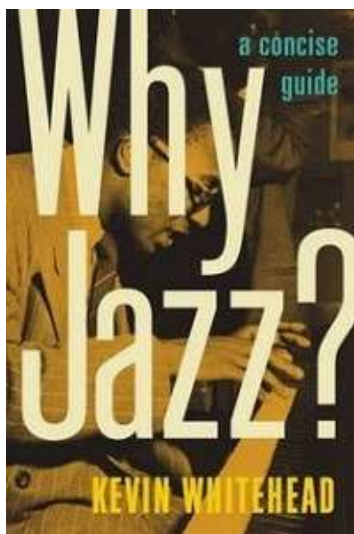
Hans van Beers (links) en Ferdinand Povel. Onder de bloemen is de plastic van Jan Wolkers zichtbaar. (Foto: Tom Beetz)

Uit handen van Hans van Beers, de gloednieuwe directeur van het Muziek Centrum Nederland, ontving saxofonist Ferdinand Povel 16 mei in een overvol Bimhuis (in Amsterdam) de VPRO-Boy Edgar Prijs 2011. Het was rond 21.15 uur toen de plastic van Jan Wolkers, de wisseltrofee voor de prijswinnaars, op het podium werd gezet. Rechtstreeks vanaf de schoorsteenmantel van de vorige winnaar, gitarist Anton Goudsmit, verzekerde presentatrice Vera Vingerhoeds, en dus ongeschonden. Hans van Beers sprak vervolgens de man van de avond toe. "Als Ferdinand Povel speelt is het oorverdovend stil", zo stelde hij. Een bewering waarbij Povel een wat bedenkelijk gezicht trok, maar die in ieder geval gold voor de avond van de prijsuitreiking. Van Beers noemde de Boy Edgar Prijs 'een van de weinige jazzmonumenten die we rijk zijn'. Dat monument was dan eindelijk ook voor Ferdinand Povel, die hij als oud-directeur van het Conservatorium van Amsterdam, binnen zijn organisatie meer dan eens een 'superieur musicus en docent' had horen noemen. Met een 'Ferdinand, de mensen van de jazz hopen nog lang van je te mogen genieten' overhandigde hij de prijs. Met duidelijke instemming van het publiek, want pas na een langdurig applaus kon Ferdinand Povel zijn dankwoord uitspreken. Hij stelde zich bescheiden op: "Ik hoop dat u dit niet ziet als een prijs voor mij als persoon, maar ook voor de jazz in het algemeen." Hij sprak verder de hoop uit 'dat jazz nog lang bestaansrecht heeft'. De prijswinnaar, die zelf nog ooit met Boy Edgar speelde, moest de hele avond vol aan de bak. Hij speelde met maar liefst vier formaties mee en ook in de afsluitende jamsessie. Povel wist zich daarbij omringd door muzikale verwanten als drummer Kees Kranenburg, trompettist John Marshall, pianist Rein de Graaff, Eric van Lier (als leider van de Big Band van het Conservatorium van Amsterdam), pianiste/vocaliste Sanna van Vliet, drummer Eric Ineke en bassist Ruud Jacobs.

Hans van Eeden

JAZZ OP PAPIER

WAAROM DAAROM

Kevin Whitehead.

Why jazz? A concise guide

New York : Oxford University Press, 2011.

172 pag.

ISBN 978-0-19-973118-3 hardcover met stofomslag

Prijs 18,95 euro.

Als bergbeklimmers gevraagd wordt waarom ze per se die ene top willen bestijgen, krijgen ze ten antwoord: Omdat-ie d'r is. Als de Amerikaanse criticus Kevin Whitehead zichzelf een dergelijke vraag stelt – Why listen to jazz? – wijkt zijn eigen antwoord daar niet veel van af: It's fun to listen to. En hij voegt er aan toe: Al het andere vloeit daaruit voort.

Het is de start van een boek waarbij elke paragraaf uitgaat van een vraag. Er volgen er nog 111. Eigenlijk zijn het er nog meer, want sommige zijn stapelvragen. Het is een typisch Amerikaanse methode waarbij de schrijver zich zogenaamd inleeft in de gedachtewereld van de lezer. Zogenaamd, want het is een verkooptruc. Nu wil ik niet ontkennen dat er reële vragen bij zijn, hem ingegeven tijdens zijn cursus aan de universiteit van Kansas, maar een vraag als 'Geven opnamen een nauwkeurig beeld van de vroege jazzbands?' is heus niet ontsproten aan het brein van een niet-ingewijde. En een kwestie als 'Schreef Ellington altijd voor [cursief jjm] specifieke musici in zijn band?' komt wel abrupt als die kwestie eerder nog niet expliciet aan de orde is geweest. De enige zin in die richting was: "Over het algemeen schreef Ellington niet voor zijn spelers maar vanuit hetgeen zij improviseerden, hen zodoende deelgenoot makend van een gezamenlijke stijlopvatting."

In plaats van 'Is free jazz zoals tennissen zonder net?' zou ik eerder verwacht hebben: 'Is free jazz zoals het werken aan de trapeze zonder vangnet?' En dat is ook precies het antwoord dat Whitehead geeft.

Genoeg over de vorm. Voor de inhoud niets dan lof. De schrijver toont zich uitstekend ingevoerd in de jazzontwikkeling in zijn totaliteit, tot aan de huidige constellatie toe. Hij brengt zijn kennis over in korte, gedrongen zinnen, waarin geen woord te veel staat. Het zijn maar 136 ruimgezette pagina's, maar ze halen heel wat overhoop. Hij belicht vooral de muzikale kenmerken, noteert zo objectief mogelijk wat er gebeurt. Maatschappelijke omstandigheden worden sporadisch aangesneden. Sommige uitvoeringen op de plaat worden nader besproken, zoals 'Ko-ko' van Ellington, dat zelfs een hele bladzijde krijgt. Een overzicht van de opnamen hiervan is helaas maar half werk, want Whitehead behandelt er eens zo veel.

Whiteheads greep op de materie stelt hem in staat allerlei verbanden te leggen. Binnen de jazz op het gebied van het repertoire (Rhythm-a-ning, het inlassen van citaten), het gebruik van 'dirty timbres' (Stuff Smith) en clusters, waar Jelly Roll Morton al verzot op was. Maar ook daarbuiten: Jack Teagarden verweefde elementen van country in zijn spel en zang. De auteur lijkt hiermee vooruit te willen lopen op zijn uitspraak aan het slot over de verdere ontwikkeling: 'jazz from the beginning was a hybrid music.' We horen het steeds vaker. Maar het incidenteel en zelfs het structureel ontlene van jazzvreemde elementen in de loop van zijn ontwikkeling is toch wel van een andere orde als omschrijvingen waarmee de stijlopvatting van bands tegenwoordig wordt aangeduid. Ziehier een kleine bloemlezing:

- de bands mengen funk met elektro, improvisatie en rock
- jazz doordrenkt met exotisme uit het Midden-Oosten
- sophisticated feel good easy listening met een vleugje soul
- eigentijdse jazz die alle kanten op beweegt: van surfrock, breakbeats, kamerjazz tot minimal music.

Als dat de jazz van de toekomst is...

Jan J. Mulder

VERVOLG JAZZ OP PAPIER

SUBLIEM PORTRET VAN DE ICP

**Ton Mijs/Kevin Whitehead.
Instant Composers Pool Orchestra:
You Have To See It**

Rotterdam:

Mijs Cartografie & Vormgeving, 2011,
64 pag., ill.

ISBN 978-908-16862-1, hardback
Prijs 15 euro.

Op de website van Ton Mijs is een
preview in PDF-formaat te bekijken:
<http://www.tonmijs.nl>.

Het lijkt wel of met de komst van de digitale camera de zwart-witfoto met uitsterven wordt bedreigd. Ton Mijs heeft daar gelukkig geen enkele boodschap aan, en heeft zijn in eigen beheer uitgegeven portret van het Instant Composers Pool Orchestra in knisperend zwart-wit gefotografeerd. Voor de tekst wist hij de Amerikaanse ICP-watcher Kevin Whitehead te strikken, en ieder voor zich weet in zijn eigen medium een helder en doeltreffend beeld van dit unieke ensemble te schetsen. Zowel Mijs als Whitehead kiest daarbij voor een aanpak die de verschillende individuen binnen het orkest naar voren laat komen. Zo is er niet één foto die de hele groep tegelijk in beeld brengt.

Mijs biedt ons de musici in concentratie, in verwarring, in verwoering, elkaar met hun blikken becommentariërend, lachend om onverwachte wendingen in de muziek of om theatrale effecten, en met gebaren aanwijzingen gevend om de muzikale koers te verleggen. Whitehead doet dat ook. Hij zet de groepsleden treffend neer, met hun karakteristieke muzikale en buitenmuzikale kwaliteiten. Er zijn momenten dat tekst en beeld daardoor een prachtige versterking van elkaar zijn. Zo beschrijft Whitehead op pagina 34 de theatrale invallen en dansjes van Tristan Honsinger: 'Zelfs als hij rondzwierd, denkt hij nog als een componist. Hij is een derwisj, een stomme-filmkomek en een dirigent in één persoon verenigd.' Op pagina 47-49 zien we hoe Mijs de gestolde beweging van de cellist in een drietal foto's weet te vangen. En aan de blikken van de medemuzikanten zien we hoe serieus ze zijn podiumactiviteiten nemen, terwijl de zaal misschien vooral zit te grinniken.

De ICP anno 2010. (Foto: Francesca Patella)

Het voert te ver om hier alle afzonderlijke foto's te beschrijven of om al te diep op Whiteheads tekst in te gaan. De conclusie is in elk geval dat Mijs en Whitehead erin zijn geslaagd om de muziek van de ICP zonder ook maar één hoorbare noot subliem te portretteren. Iedereen die geïnteresseerd is in de Nederlandse geïmproviseerde muziek zou dit boek onverwijld moeten aanschaffen.

Herman te Loo

CD-RECENSIES

**FERDINAND POVEL, PETE CHRISTLIEB
WITH THE REIN DE GRAAFF TRIO**
Good Bait
Timeless

Op 31 januari '11 was Ferdinand Povel een uur te gast op Radio 1; luister hier: <http://bit.ly/kA9WVJ>

Deze live-cd van Ferdinand Povel & Pete Christlieb met het Rein de Graaff Trio is eigenlijk een speling van het lot. De technicus in het Bimhuis moest een dag later een concert opnemen en vroeg of hij tijdens het concert van Rein de Graaff zijn apparaatuur mocht uitproberen. De pianist vond het best, als hij maar een kopie van de opname kreeg. Als Ferdinand Povel de Boy Edgar Prijs 2011 niet had gewonnen, hadden we misschien nooit van deze opname gehoord. Maar hij kreeg de prijs 16 mei jl. wel. Dat was voor Timeless een goede aanleiding om van de opname de cd 'Good Bait' te persen. En het moet gezegd: de tenorsaxofonist vervult op dit album een glansrol. 'Good Bait' is de neerslag van een concert dat op 6 november 2008 in het Bimhuis werd gegeven. Het Rein de Graaff trio bestond die avond uit De Graaff zelf achter de piano, Marius Beets op bas en Eric Ineke op drums. Ferdinand Povel en de Amerikaan Pete Christlieb speelden tenorsax. U hoeft niet bang te zijn dat u ze met elkaar zult verwarren: Christlieb speelt wat extremer dan Povel. Hij maakt gekke sprongen en neemt veel muzikale ruimte in beslag. Ferdinand Povel richt zich meer op het vertellen van een goedlopend verhaal. Hij heeft een wat zachter geluid. Al meteen in het openingsnummer, Tadd Damerons 'Good Bait', hoor je het verschil: een rustige tenor zet het thema in en eroverheen knalt een tweede saxofoon die met een rare draai uitkomt bij de melodie: Pete Christlieb. Kan niet missen. Het is als Coleman Hawkins (Christlieb) tegenover Lester Young (Povel). En mocht u soms toch in verwarring zijn, dan biedt de toelichting van Jeroen de Valk in het cd-boekje uitkomst. In de ballad 'I Fall in Love too Easily' krijgt Ferdinand Povel, aan wie we deze uitgave toch te danken hebben, alle ruimte. Hij speelt het stuk heel beheerst. Het Rein de Graaff Trio begeleidt de twee solisten op deze plaat met overgave. Het speelt, zoals te verwachten, als een eenheid.

Hessel Fluitman

TOOTS THIELEMANS QUARTET
The Soul of Toots
Essential Jazz Classics

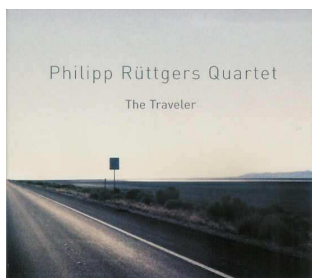

Toots Thielemans is in april al weer 89 jaar geworden. Op de cd 'The Soul of Toots' horen we hem als dertiger. Die jeugdigheid hoor je aan de muziek af. Thielemans speelt volop gitaar en blaast voluit op zijn 'broodje', zoals zijn mondharmonica wel wordt genoemd. Hij is thuis in standards als 'You are my Sunshine' en 'Five o'clock Whistle', maar speelt ook enkele eigen composities: 'Soul' en 'Brother John'. Op die laatste fluit hij mee met zijn gitaar, zijn handelsmerk. De eerste negen stukken op deze verzamel-cd komen oorspronkelijk van een langspeelplaat met de titel 'The Soul of Toots'. Ze zijn zeer de moeite waard: vlot en afwisselend. Ook de rest van dit album is niet te versmaden. Let u echter wel even op voor u tot aanschaf overgaat. Misschien heeft u de muziek al in huis. Deze cd is namelijk op het Spaanse label Essential Jazz Classics verschenen. Dat brengt vijftig jaar of oudere, en dus rechtenvrije opnamen van andere maatschappijen uit. De hier besproken cd bevat een selectie uit het al eerdergenoemde 'The Soul of Toots' uit 1960 (oorspronkelijke label Dr. Jazz), 'The Sound' uit 1955 (oorspronkelijk Columbia) en 'Time Out for Toots' uit 1958 (destijds op Decca verschenen). Op het laatstgenoemde album speelt onder anderen pianist Hank Jones mee. Voor een liefhebber van originele uitgaven is dit soort producties ongetwijfeld een doorn in het oog. Zij kunnen ook de originele albums op cd verkrijgen.

Hessel Fluitman

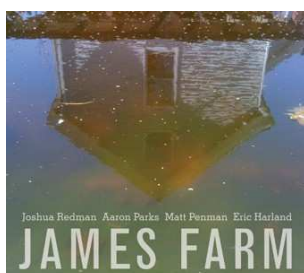

PHILIPP RÜTTGERS QUARTET
The Traveler
Konnex Records

Bekijk het Rüttgers Quartet; klik hier:
<http://bit.ly/mn81Fo>

JAMES FARM
James Farm
Nonesuch

Bekijk James Farm; klik hier:
<http://bit.ly/m0xKeM>

VERVOLG CD-RECENSIES

Philipp Rüttgers is een jonge Duitse pianist-componist die in de regio Arnhem-Nijmegen woont en werkt. 'The Traveler' is zijn debuut-cd en laat horen wat voor vlees we in de kuip hebben. Al meteen in het titelstuk wordt duidelijk dat Rüttgers pakkende, swingende en gevoelige melodieën schrijft, waarin de aandacht wordt gevestigd op de warme met veel lucht en ruimte omgeven toon van saxofonist Stefan Karl Schmid. De heldere composities zijn gegrondvest in het neo-bop genre waaraan veel vrije accenten zijn toegevoegd zonder dat de heldere lijn ook maar ergens verloren gaat. De composities geven veel ruimte aan de leden van het kwartet waarin verder bassist Jakob Kühnemann en Etienne Nellisen aan de drums, een pregnante bijdrage leveren.

'De Duitse pianist Philipp Rüttgers is een groot talent. We zullen nog veel van hem horen.'

Zeker voor een debuut-cd valt op hoe sterk en zelfverzekerd dit kwartet is, ook in de soms moeilijk te spelen en onregelmatige nummers. Inmiddels weten we dat Rüttgers ook heel fraai kan schrijven voor grotere formaties met meer blazers. Na Martin Fondse heeft deze regio dus opnieuw een groot talent opgeleverd van wie we de komende jaren nog veel zullen horen.

Tom Beetz

Muzikanten met wereldfaam bij elkaar zetten levert niet altijd topmuziek op. Soms vertrouwt men te veel op ervaring en ontbreekt creatieve speelsheid in de muziek. Dat is beslist niet het geval bij de band James Farm. Dat zijn namelijk Joshua Redman (ts,ss), Aaron Parks (p), Matt Penman (b) en Eric Harland (d). De groep kent geen leider, maar Joshua Redman is al geruime tijd actief voor dit label en hij staat overduidelijk vóóran met zijn saxofoon.

De tien, door de leden van de groep geschreven composities op de cd, zijn razend actueel. Ze schetsen treffend het huidige tijdsbeeld in de jazz, gebaseerd op mainstream-jazz maar met krachtige hedendaagse invloeden. Zo bespeelt Parks naast een vleugel ook een tiental andere toetseninstrumenten, waarvan aan de meeste wel een stekker zit. Ook bedient hij een heus traporgel.

Het viertal maakt aansprekende jazz en er is niet zo veel voor nodig om direct de hoge kwaliteit te onderkennen. Met pulseerende ritmes en kolkende tempo's gaan de banden van hun sportauto wel over de strepen langs de bochtige weg, maar ze behouden altijd de macht over het stuur. Maar er klinken ook gevoelige, langzamere stukken. Het viertal kent elkaar door diverse eerdere samenwerkingen vrij goed. Sommigen spelen samen in het SF-JAZZ Collective, en Penman en Harland zijn ook te horen op de cd Invisible Cinema van Aaron Parks. Laatstgenoemde is lyrisch en enorm wendbaar. Zijn stijl is heel herkenbaar in zijn eigen 'Chronos'. Redman heeft een karakteristiek geluid op tenor. In het laatste stuk laat hij het album echter uitdoven op een klassiek klinkende sopraansaxofoon. En de ritmetandem doet wat hij moet doen, maar dan wel heel bekwaam.

Waar de naam James Farm vandaan komt is niet duidelijk, maar het is wel opvallend dat James een (onvolledig) acroniem is van de voornamen Joshua, Aaron, Matt en Eric... Misschien geven ze het antwoord tijdens hun concert in Rotterdam op 30 mei.

Peter J. Korten

QUARTET QUINETIQUE**Sketchbook****Eigen beheer**(bestellen via www.qq4.nl)

Luister naar fragmenten van de cd:
<http://www.qq4.nl/audio>

JOËLLE LÉANDRE TENTET & TRIO**Can You Hear Me****Leo Records**(www.leorecords.com)

Maak kennis met Joëlle Léandre:
<http://bit.ly/imSrUj>

VERVOLG CD-RECENSIES

Quartet Quinétique is een relatieve nieuwkomer in de Nederlandse muziekwereld. Het jonge strijkkwartet heeft een klassieke klank, maar het repertoire is dat allerminst. Invloeden uit de jazz, popmuziek en wereldmuziek vinden hun weg in de composities die grotendeels door de groepsleden zelf zijn geschreven. Anders dan bijvoorbeeld Zapp 4 blijft de instrumentbenadering klassiek. Er wordt vrijwel niet geplukt, en ook de elektronica wordt buiten de deur gehouden. Net als bijvoorbeeld bij de groep Elastic Jargon van Maurice Horsthuis moet de opwinding en ontroering komen van de pure klank van strijkstokken op snaren. Het is dan ook geen toeval dat deze inspirator een compositie aan de cd 'Sketchbook' bijdroeg: 'Intieme Deeltjes'. In de eigen stukken van de groep is het hierboven geschetste stijlmengsel soms binnen één nummer te horen. Zo start 'Spring Camelias in the Snow' van violiste Vera van der Bie relatief ruig, bijna rockachtig, met een bluesy intonatie, en keert daar na een tamelijk klassiek middendeel ook weer terug. Quartet Quinétique is geen hemelbestormende groep, maar overtuigt wel met fris repertoire en een prachtige ensembleklank, die overigens subliem is opgenomen.

Herman te Loo

De Franse bassiste Joëlle Léandre kennen we vooral als improvisator, in kleine, intieme settings – veelal in duo- of triovorm. De eerste cd van dit dubbelalbum is wat dat betreft een flinke uitzondering in haar oeuvre. In de club Kaleidophon (in het Oostenrijkse Ulrichsberg) was ze op 30 april 2009 te horen met een tentet (twee rietblazers, trompet, trombone, elektrische gitaar, viool, altviool, cello en slagwerk naast haar eigen contrabas). Ze schreef een ruim 53 minuten lange suite, die een indruk geeft van de reikwijdte van haar talent. In wezen is het een soort uitvergroting van waar ze als improvisator muzikaal ook voor staat. De overwegende teneur is eerder modern klassiek dan jazzachtig van klank, maar zo ongeveer halverwege krijgen we zowaar nog te horen dat ze een walking bass in haar bagage heeft zitten. Verder horen we symfonische passages, verstilde kamermuziek, de woeste klankblokken van de geleide ensemble-improvisatie, en soms zelf dromerige, aan Arvo Pärt herinnerende minimal music. Het wordt allemaal voorbeeldig gespeeld door een gelegenheidsgroep waarin de Oostenrijkse gitarist Burkhard Stangl en de Amerikaanse slagwerker Kevin Norton de bekendste namen waren.

'We horen ruim drie kwartier verstilde muziek die je aan je stoel gekluisterd houdt.'

Een dag later was Norton ook haar triopartner, samen met de Engelse pianist John Tilbury. De laatste is behalve improvisator (onder meer in het roemruchte AMM) een specialist in de hedendaagse gecomponeerde muziek. Het is dus bepaald geen verrassing dat het (improviserende) trio deze kant op stuurt. Anders dan in de tentetmuziek (en in veel van Léandre's andere plaatproducties) blijft de dramatiek hier uit. We horen ruim drie kwartier schitterende verstilde muziek, die net als het werk van Morton Feldman wel een enorme kracht in zich herbergt. Het is een soort innerlijke energie die wel naar buiten zou willen barsten, maar daar niet voor kiest. Het zorgt voor een spanning die je de hele cd lang aan je stoel gekluisterd houdt.

Herman te Loo

MARCUS MILLER
Tutu Revisited
 Dreyfus Jazz

Bekijk Marcus Miller in 'Tutu'; klik hier:
<http://www.youtube.com/watch?v=rceqlfqkzHo>

THE PLOCTONES
3... 2... 1...
 Challenge

Bekijk The Ploctones; klik hier:
<http://bit.ly/d2fS7s>

VERVOLG CD-RECENSIES

Naar het live-album 'Tutu Revisited' van bassist Marcus Miller kun je luisteren, maar ook kijken. Bij de twee cd's is een dvd gevoegd waarop het hele concert (Auditorium Lyon, 22 december 2009) en nog een interview van 22 minuten staan. Met dit project gaat Miller op herhaling. Hij maakte de stukken in 1986 voor de cd 'Tutu' van trompettist Miles Davis. Echter, zoals hij in het interview op de dvd meldt, hij heeft ze nooit live met Miles gespeeld. Dat doet hij nu met een jonge ploeg wel. Die ploeg heeft zijn eigen energie en geeft de composities een eigentijdse kleur. Voor de trompetpartij nodigde Miller de veelbelovende Christian Scott uit. Hij is een zelfverzekerde muzikant, die zijn eigen stempel op de muziek drukt. Op alt- en sopraansax speelde Alex Han, een ontdekking van Miller zelf. Achter vele rijen toetsen zat Frederico Gonzalez Pena. De slagwerker is Ronald Bruner jr. Han en Gonzalez Pena speelden op het moment van dit project al enige tijd met Miller samen.

Marcus Miller speelde de originele 'Tutu' in 1986 bijna in zijn geheel zelf in. De plaat klonk wat disco-achtig en schel. Tijdens het concert werden de stukken heel wat warmer en soepeler gespeeld. Het lijkt wel of de eigenzinnige Christian Scott aanzienlijk gemakkelijker speelt dan Miles Davis zelf in de jaren tachtig van de vorige eeuw. In zijn improvisaties gaat Scott uiteraard zijn eigen weg. Met twee uur en een kwartier muziek is 'Tutu Revisited' een copieuze maaltijd, waaraan je echter niet zult overeten. Op het komende North Sea Jazz Festival speelt Marcus Miller met saxofonist Wayne Shorter en toetsenist Herbie Hancock. Zij brengen 10 juli in Rotterdam een 'Tribute to Miles'.

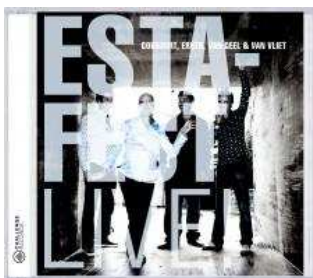
Hessel Fluitman

Als je hoort: "3... 2... 1...", dan volgt daarop meestal: "Go!" Dit aftellen belooft een spetterende start en hoge snelheden. The Ploctones weten hier wel raad mee. '3... 2... 1...' is hun derde album na 'Live op het dak' en '051'. Als je het eerste nummer van hun laatste plaat ongeschonden doorkomt ben je een liefhebber! Maar schrik niet, de groep viert niet alleen dansfeestjes. Hun muziek is gecompliceerder dan ze op het eerste oog lijkt. Aanstichter van The Ploctones is gitarist Anton Goudsmit. Naast hem: saxofonist Efraim Trujilo, bassist Jeroen Vierdag en drummer Martijn Vink. Inmiddels is Vink vervangen door een andere drummer, namelijk Kristijan Krajncan. Goudsmit en Trujilo raken steeds meer aan elkaar gewaagd. Op het vorige album ('051') was het Martijn Vink die overtuigender dan anders overkwam. Op '3... 2... 1...' is het Trujilo die krachtiger dan ooit van zich laat horen en steeds het speelse gevecht met de gitarist aangaat.

De cd is op diverse locaties live opgenomen. Dat past het beste bij de groep. Op het podium komt deze energieke jazz het best tot zijn recht. Anton Goudsmit zorgde, behalve 'Time Remembered' van Bill Evans, voor alle composities. Zijn titels zijn ronduit merkwaardig: wie noemt het eerste stuk op een cd nu 'Kont'? Het album zit vol spitsvondigheden en humoristische passages. Neem nu: 'Jekker die Jek', een door country geïnspireerd stuk vol geintjes. Dat stuk past bij de hoesfoto. Goudsmit springt daarop zo hoog dat zijn gezicht buiten beeld raakt. Maar daarnaast weet de groep ook de gevoelige snaar te raken, zoals in 'Kalm'. Hun muziek is als de smaak van de gemiddelde mens: soms een vette hap, maar af en toe ook iets culinairs. En alles wat daar tussen zit... Heerlijk!

Peter J. Korten

ESTAFEST
Live
Challenge

Bekijk Estafest; klik hier:
<http://bit.ly/i7yCKK>

**TRIO VAN BOMMEL/ZWEMMER/
 BEUKMAN**
Harmoniak

Mus

(bestellen via
keesstevens@kpnplanet.nl)

VERVOLG CD-RECENSIES

De Nederlandse formatie Estafest bestaat uit een altviolist (Oene van Geel), een gitarist (Anton Goudsmit), een pianist (Jeroen van Vliet) en een saxofonist (Mete Erker). Een wat ongewone combinatie dus. Ik denk dat de liefde voor improviseren de vier leden samenbracht. Want improviseren doen ze op de cd 'Live'. Op boeiende theemaatjes en met minimale afspraken. De leden van dit viertal zijn dan heel dienstbaar aan elkaar. Soms wordt er gezamenlijk geïmproviseerd. Het is wel zaak om intensief te luisteren. Alleen zo kun je ontdekken wat de heren precies uitvoeren. Dan merk je dat ze ieder hun eigen weg volgen en toch in de pas lopen met elkaar.

Het openingsnummer 'Ben Benieuwd' is van Anton Goudsmit. Estafest pakt het ietsjes voorzichtiger aan dan The Ploctones - een andere formatie waar Goudsmit lid van is - dat meestal doet. Estafest improviseert meer en trekt mooie lijnen. Het klankbeeld is natuurlijk ook anders. Vooral de altviool verrijkt dat. Het tweede stuk dat Goudsmit heeft bijgedragen is 'Ernesto'. Ook dat kennen we van The Ploctones. In de uitvoering van Estafest heeft het wel diezelfde mineurstemming, maar is de nostalgie meer voelbaar. De vier muzikanten maken op 'Live' een ragfijn en prachtig bouwwerk van het stuk. In 'Hyper' speelt Oene van Geel op zijn altviool de sterren van de hemel.

De muziek op 'Live' moet veroverd worden. Gaandeweg beleef je de muziek steeds sterker. Dan gaan de thema's ook meer leven en volgen waardering en genieten.

Hessel Fluitman

'Harmoniak' is een merkwaardige, maar ook bijzondere uitgave. Het trio van Frank van Bommel (piano, harmonium), Tim Zwemmer (harmonium, marimba, slagwerk) en Carl Beukman (contrabas) gaf in oktober 1992 een concert in De Stoep in Spijkenisse. Programmeur Maarten Stolk liet de muziek professioneel opnemen, maar deed verder niets met de band. Dankzij de bemoeienissen van twee liefhebbers van het trio, Kees Stevens en Jaap de Rijke, kunnen we nu genieten van muziek die zich met vrijwel niets laat vergelijken. De curieuze, donker gekleurde instrumentatie zorgt voor klanken waarmee het drietal veelal zonder duidelijk tempo of ritmiek improviseert. Aldus ontstaan ongrijpbare, mysterieuze klanklandschappen die soms iets unheimisch hebben, maar een volstrekt eigen schoonheid etaleren. Vooral de combinatie van het vierhandig bespeelde harmonium en de loepzuiver gestreken contrabas laat zich met niets anders vergelijken, maar klinkt tegelijk zo logisch dat het vreemd lijkt dat nog nooit iemand anders zich eraan heeft gewaagd. Als bonustrack zijn Van Bommel en Zwemmer te horen in een quatermainsduet dat twee jaar eerder werd opgenomen in de Nachtgalerie Maan in Amsterdam. Ook hier heerst dezelfde ongrijpbare sfeer, met soms aan minimal music (Terry Riley's 'A Rainbow in Curved Air', bijvoorbeeld) herinnerende patronen. En de fraaie titel, 'Harmoniakale Hyperventilatie' refereert aan het amechtige karakter van het instrument, dat weliswaar met toetsen wordt bespeeld, maar zijn klank aan lucht en zucht dankt. Bijna twintig jaar na dato klinkt de muziek van het trio/duo nog even verrassend als deze destijds moet hebben geklonken. Een vervolg zit er helaas niet meer in, omdat Zwemmer in 2001 veel te jong overleed. We zullen het dus moeten doen met deze wonderlijke en wonderbaarlijke cd.

Herman te Loo

YELLOWJACKETS**Timeline****Mack Avenue**

Bekijk een promo voor de cd; klik hier:
<http://bit.ly/hdwC4N>

ALEXEY LAPIN**Parallels****Leo Records**

(www.leorecords.com)

VERVOLG CD-RECENSIES

In 1977 ontmoetten Jimmy Haslip, Russel Ferrante, Ricky Lawson en Robben Ford elkaar voor het eerst in Los Angeles. In 1981 verscheen hun debuut-lp: 'Yellowjackets'. De groep bestaat na 30 jaar nog steeds! In 2011 tekenden ze een nieuw contract bij platenmaatschappij Mack Avenue en brachten daarop 'Timeline' uit. Haslip (b) en Ferrante (p) zijn niet alleen de oprichters, maar ze zijn ook de vaste kern gedurende de gehele tijd dat de Yellowjackets actief zijn.

In het langgerekte hoesboekje staat een tijdtabel met belangrijke gebeurtenissen van de groep. Zo staan daarin de releases en de wijzigingen in de bezetting. Will Kennedy nam plaats op de drumkruk in 1986. Nadat hij een tijdje weg was deed hij zijn rentree in 2010. Nog niet genoemd is Bob Mintzer (lid sinds 1990). Hij speelt tenor- en sopraansaxofoon en basklarinet. Robben Ford is op 'Magnolia' gastgitarist en ook John Daversa is gast, we horen zijn trompet op twee stukken.

Naast de gedrukte, is er ook een muzikale 'timeline' in het album te onderscheiden. 'Why Is It' opent het album en is pure fusion of jazzrock. Naarmate de cd echter vordert wordt dit idioom steeds meer verlaten en wordt de muziek steeds meer mainstream. Zou dit passen bij de gevorderde leeftijd van de leden van de groep?

'Timeline' klinkt verder gewoon prima. Ze hebben een behoorlijke graad in perfectie bereikt, maar de cd mist de uitdaging en het avontuur van de jeugd. Enige behoudendheid treedt op. Dat blijkt ook uit het feit dat sommige composities wel heel sterk in elkaars verlengde liggen en zich niet duidelijk onderscheiden. Maar misschien is dit album gewoon een retrospectieve start bij een nieuw label en is de volgende productie weer gevuld met nieuwe ideeën. Ondertussen kunnen we volop genieten van de stabiele basloopjes van de sympathieke Jimmy Haslip.

Peter J. Korten

Er zijn pianisten die niets liever doen dan solo spelen. De Rus Alexey Lapin hoort niet tot dat gilde. Toch is dit een solo-cd van de man. Hij vertelt daarom in de hoestekst hoe hij ertoe gekomen is om dit album te maken. De eerste keren dat hij in zijn eentje op het podium zat, kwam dat omdat zijn muzikale partners niet kwamen opdagen. Gestimuleerd door collega-muzikanten in de zaal besloot hij er het beste van te maken, en ontdekte nieuwe wegen en mogelijkheden. En toen labelbaas Leo Feigin hem benaderde voor een soloalbum, besloot hij zonder aarzelen om toe te stemmen. 'Parallels' is een cd die laat horen dat Lapin een gedegen klassieke opleiding heeft gevolgd. Hij beschikt over een schitterend toucher en is een absolute virtuoso. Dat laatste heeft hij nodig om zijn fantasie bij te kunnen benen, want die vliegt soms allerlei kanten tegelijk op. Zo buitelen in het titelstuk de melodielijnen over elkaar heen, en duiken op en onder in de abstractie, als een soort serieuze Charles Ives. Soms duikt Lapin even in het binnenwerk van de piano (zoals in 'Paths' of het geestige 'Toys Are Talking'), en dan is de muziek experimenteel van aard. Maar vaker refereert zijn muziek aan de grote Russische romantische traditie. De bij tijd en wijle flink losbarstende dramatiek ademt zelfs de geest van Skrjabin. Niet echt jazz dus, maar wat doet dat ertoe?

Herman te Loo**JAZZFLITS IS EEN ONAFHANKELIJK JAZZMAGAZINE**

CONCERTVERSLAGEN

CHRISTIAN MCBRIDE & STRAIGHT INSIDE

Bezetting:

Jaleel Shaw (sax),
Peter Martin (p),
Warren Wolf (vibr),
Christian McBride (cb),
Ulysses Owens Jr. (dr).

Datum en plaats:

13 mei 2011,
LantarenVenster,
Rotterdam.

Even twee dingen vooraf. Veel Amerikaanse bands brengen hun eigen geluidstechnicus mee. Bij het concert van Christian McBride & Straight Inside dus ook. En dus klonk het direct al luider dan gebruikelijk en was de bas van de leider meer geprononceerd in het geluidsbeeld aanwezig. Ten tweede nam de groep na het eerste stuk: 'Brother Mister', het applaus onbewogen in ontvangst. Maar dat waren slechts eerste indrukken die gedurende het verloop van het concert goed uitpakten. Het geluid bleek prima en naarmate de tijd verstreek werden de bandleden losser en werd McBride spraakzamer. Op het concert kwamen heel wat vaste 'hardcore'-jazzliefhebbers af: vaak wat grijzende mannen en meestal kwamen ze alleen. Maar ik hoorde ook opvallend veel Amerikaanse bezoekers.

De leider had zijn instrument letterlijk in een stevige greep. Hij beheerste de bas fysiek en artistiek volledig. Zijn spel was opvallend melodieus. Hij reageerde attent op de bewegingen van de groep maar had meestal een sturende rol. Straight Inside speelde diverse composities van hun laatste cd 'Kind of Brown'. Ook klonk een standard: 'East Of The Sun (And West Of The Moon)' van George Shearing. Een vast ingrediënt van het optreden was swing en dan liefst van het vlotte type.

Warren Wolf oogste met zijn vibrafoon bijzonder veel waardering van het publiek. Zijn soli werden steevast met luid gejuich beloond. Het instrument had een rijk en chique geluid en hij bespeelde het met één mallet per hand. De klep van de piano was verwijderd, waardoor het geluidsvolume iets minder was. De originaliteit van Peter Martin was er echter niet minder door. En dan was er nog Ulysses Owens Jr. Zijn strakke drumaccenten eindigden net zo plotseling als ze begonnen en waren supersnel. In een echte jazzclubsfeer klonk één set van bijna twee en een half uur. Topklasse!

Peter J. Kortzen

MATTHEW SHIPP NEW TRIO

Bezetting:

Matthew Shipp (p),
Michael Bisio (b),
Whit Dickey (dr).

Datum en plaats:

13 februari 2011,
Grand Theatre,
Groningen.

Op een korte tournee deed het trio van de Amerikaanse pianist Matthew Shipp begin dit jaar Europa aan. Shipp, die vooral bekend is uit de free jazz-wereld, ziet zichzelf in een lijn van Black Mystery Pianists, een lijn waarin zich ook Thelonious Monk, Randy Weston en Andrew Hill bevinden. In het Groningse Grand Theatre bracht hij spannende en uitdagende jazz. Met katachtige bewegingen klauwt Shipp in zijn solo's over het toetsenbord. Hij haalt daarbij gemakkelijk de snelheid en souplesse van grondleggers als Bud Powell. Dit tijgergedrag werd afgewisseld met ingetogen diepgaande stukken.

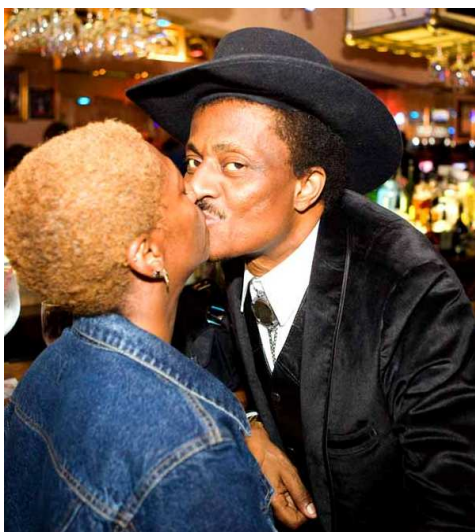
Shipp schuwde de standards niet. In 'All of Me' en 'Some Day My Prince will Come' speelde hij voortdurend met zijn publiek.

Vooraf in het laatste stuk bracht Shipp de luisteraar steeds dichterbij naar de diepe afgronden van onnavolgbare improvisaties en elke keer dat het publiek zich begon af te vragen wat hier gebeurde, bood hij de reikende hand om iedereen weer terug op het droge te krijgen. Bassist Michael Bisio en drummer Whit Dickey speelden daarin een interessante hoofdrol: Bisio in complexe basbegeleiding; Dickey in het uiterste van eenvoud. Hij wijdde zich aan uitermate rustig en subtiele begeleidingsstijl. Wat het Shipp trio liet zien, is jazz in zijn sterkste zin: altijd uitdagend op de rand van de bestaande en bekende harmonieën en nooit het publiek in zijn geheel aan zijn lot overlatend.

Jazz om het puntje van je stoel te zitten!

Bart Hollebrandse

REPORTAGE

Gitarist Tre Hardiman in Artis's.

Buddy Guy's Legends. De naamgever speelt er nog maar zelden.

Zangeres Sharon Lewis. Een 'shouter' zoals je die niet vaak meer hoort.

CHICAGO: EEN JAZZSTAD ALS GEEN ANDER

Tom Beetz verbleef van 29 april tot 10 mei in Chicago. Hij vond er de 'hemel op aarde' voor jazz- en bluesliefhebbers. Exclusief voor JazzFlits doet hij in woord en beeld verslag van zijn bezoek aan de 'jazzstad zoals geen ander'. Een jazzstad die hij desondanks 'balend' vaarwel zei.

De eerste indruk van Chicago spreekt boekdelen. Na te hebben ingecheckt loop ik in de armen van een in kanariegeel pak gestoken zwarte man, onder zijn arm een gele vuuzela geklemd. Al na een dag kijk ik er niet meer van op: dit is Chicago. De Windy City die haar naam eer aandoet zit vol met verrassingen, maar ook met ontspannen vriendelijke en behulpzame inwoners. Nooit is men te beroerd om de weg te wijzen of een praatje te maken, of om mij de weg te vragen. Dat Engels niet mijn moedertaal is valt niemand op. Het is verre van volmaakt maar nog altijd stukken beter dan van de meeste Chicagoans die zich gemakkelijker in Spaans dan Engels uitdrukken.

In vergelijking met New York lijkt Chicago een dorp. Dat er een kleine negen miljoen mensen in de metropool wonen valt niet op. Het centrum is een acht waarvan de bovenste nul gevormd wordt door de Magnificent Mile, waar kooplustigen zich in enorme 'shopping malls' kunnen vergapen aan alle denkbare luxe, en Downtown met de befaamde Loop, een roestig railsysteem waarover de lawaaierige metro vier meter boven de straat haar rondjes draait, de onderste nul vormt. In feite is alles nog net te belopen. Daarbuiten moet je een tijdje in de metro zitten om leuke woonwijken te ontdekken waarin nep-Venetiaanse paleisjes en oude theaters als tanden in een gehavend gebit de sfeer bepalen. Het grootste deel van Chicago is een bezoek nauwelijks waard, maar wie gaat in Amsterdam Geuzenveld bezoeken? Voor jazz- en bluesliefhebbers is Chicago een hemel op aarde. Chicago is een jazzstad zoals geen andere. Een restaurant of winkel zonder jazz is nauwelijks te vinden. In Macy's, een soort super V&D, wordt de hele dag jazz gedraaid. Geen laffe lounge, maar hardcore Mulligan, Desmond en Chicago tenors. Onder het eten hoor ik Sinatra, Anita O'Day en heel veel Ella Fitzgerald.

[...vervolg op de volgende pagina](#)

VERVOLG REPORTAGE

Vreemd genoeg is het aantal jazzclubs beperkt. Er zijn er maar drie waar dagelijks een optreden is, maar door de hele stad zijn er theaters waar zo af en toe jazz is te horen. Chicago is ook de bakermat van de stadsblues en hoewel Muddy Waters en in mindere mate Howlin' Wolf regelmatig op oude foto's opduiken is de blues teruggedrongen tot enkele hardnekkige bolwerken en 'tourist traps'. Het **House of Blues** is wat het laatste betreft befaamd en hoewel het op een paar minuten lopen van mijn hotel is, laat ik het links liggen. **Buddy Guy's Legends** is al beter. In een grote zaal luisteren toeristen naar soms goede en soms middelmatige blues. De stemming is gezapig en Studebaker John staat op het felverlichte podium. Vaak was hij te gast op de Utrechtse Bluesestafette waar hij weinig indruk maakte.

Altsaxofonist Mike Smith op het podium van jazzclub Andy's.

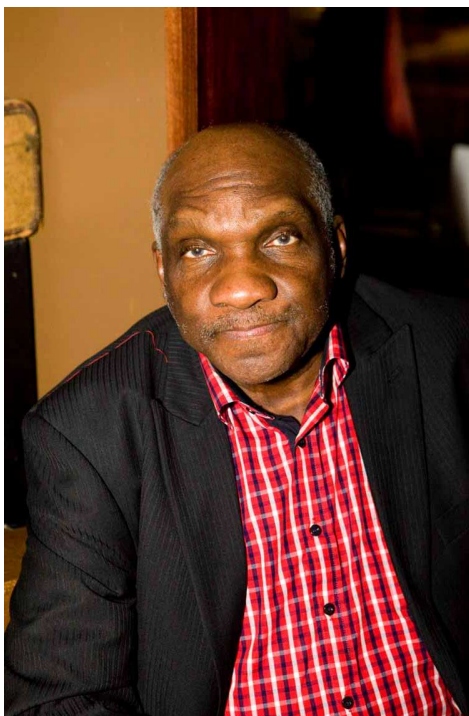
In Buddy Guy's Legends is hij niet beter. De naamgever speelt zelf nog maar zelden in zijn club, maar zijn trofeeën en prijzen staan trots opgesteld in een vitrine. Aan de wand hangen instrumenten van beroemde gitaristen. Voor het echte bluesgevoel moet een stukje worden gereisd. Uptown voor Rosa's en diep in de Southside voor Artis's Lounge. In **Rosa's** is het publiek voornamelijk blank en buurtbewoner, en laaiend enthousiast. Hier wordt de blues recht uit het hart gespeeld; later op de avond druppelen andere muzikanten binnen. Op het podium staat Sugar Blue, maar zodra hij in het publiek collega-mondharmonica-speler Billy Branch ontdekt roept hij: "Hey Billy is in the house. Hey man, come on the stage and take your whistle with you." Dat de veel betere Branch hem van het podium speelt deert hem niets. Het is de opmaat voor anderen om ook mee te doen en zo horen we een aantal dames, onder wie Sharon Lewis. Niemand kent haar, maar ze is een 'shouter' zoals nog zelden wordt gehoord. Gegarandeerd dat ze moeiteloos een grote zaal op het North Sea Jazz Festival kan vullen. De maandagavond is de dag voor **Artis's**. Veertig kilometer zuidelijker staat een onopvallend café in een buurt waar je als toerist niets te zoeken hebt. Dit is de plek voor de bluesfanaat, de laatste club zoals het vijftig jaar geleden geweest moet zijn. Iedereen van naam komt naar dit kleine café dat voor een derde in beslag wordt genomen door een kolossale ovaalvormige bar. Aan de bar zit de in stemmig zwarte Tuxedo Zoot Suit gestoken gitarist Tre Hardiman.

[...vervolg op de volgende pagina](#)

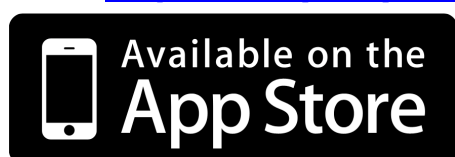
Jazz Showcase

Where Jazz Lives in Chicago Since 1947

Pianist Harold Mabern in de Jazz Showcase. 'Het hele optreden kun je een speld horen vallen'.

Lees **JazzFlits** ook op uw iPad.
Info: <http://bit.ly/cby9za>.

Download de app **GoodReader**.

VERVOLG REPORTAGE

Twee dagen eerder zat hij bij Rosa's in een knalrode Zoot Suit. Gisteren is zijn 80-jarige vader, gitarist L.V. Banks, overleden. Banks was een legende in de Southside en die avond wordt een tribute aan hem gebracht. Tre kijkt afwisselend droevig en opgetogen want de blues wast zijn verdriet weg. Michael Jackson (geen familie) speelt op zijn sax de longen uit zijn lijf. Het overwegend zwarte publiek joelt, de drank gaat rond en een forse zwarte man in tuinbroek voert een suggestieve dans uit waarbij de dames dollars in zijn borstzak steken. Tre speelt zelf een paar nummers mee, zijn vriendin shout de blues, en verder is iedereen er weer, inclusief Billy Branch.

In de jazzclubs gaat het er rustiger aan toe. Het publiek is vrijwel geheel blank. In **Andy's** zitten veel Japanse toeristen, die snel een pizza achteroverslaan en aan een cocktail sippen. Op het podium staat altsaxofonist Mike Smith, die 15 jaar in het orkest van Sinatra diende, geweldig te spelen, maar niemand lijkt echt naar de nieuwe Cannonball Adderley te luisteren. Voor de meesten staat de muziek hun conversatie hinderlijk in de weg. "Is het niet frustrerend zo te moeten spelen", vraag ik Smith. "Ja heel erg", zegt hij, maar hij heeft zich erbij neergelegd. "Dit is geen Europa" zegt hij met een treurige blik in de ogen. "Daar wordt geluisterd. En doe de groeten aan mijn vriend Dick de Graaf", voegt hij eraan toe.

In de **Jazz Showcase** gaat het er anders aan toe. Met 20 dollar 'cover charge' is dit veruit de duurste club, wat nog altijd een fractie is van wat je in New York moet betalen, zegt eigenaar Joe Segal als ik zuchtend de dollars uit mijn zak haal. Op het podium zit pianist Harold Mabern en voor hij begint eist Segal absolute stilte van het publiek. Segal kijkt er zeer dwingend bij en het hele optreden kun je een speld horen vallen.

De laatste belangrijke jazzclub is de **Green Mill Uptown** in Edgewater. Edgewater is een oude wijk met historie. Er staan oude gebouwen en rond de Green Mill zijn drie theaters waarvan twee nog actief. De Green Mill, opgericht in 1907, is de oudste jazzclub van Chicago en schijnt sinds de dagen van manager Jack McGurn, die de club in feite runde voor Al Capone en later doorzeefd in een telefooncel werd gevonden, weinig veranderd te zijn. Als je binnen bent is er niets dat aan die woeste tijd herinnert. Trouwens, deze periode van Chicago wordt volledig doodgezwegen in de historische overzichten die op vele plaatsen te zien zijn. De Green Mill is nu een jazzcafé met buitengewoon goede muziek. Voor een luttele 10 dollar zit ik minder dan een meter af van organist Joey de Francesco uit Arizona. In het café luisteren twee helden mee, de in Chicago immens populaire organisten Pete Benson en veteraan Chris Foreman. Wat later die avond blijkt dat achter de bar nog een tweede Hammond-B3 staat. De twee lokale helden kunnen het niet laten om de grote Joey uit te dagen in een zinderende battle waarbij de Hammonds hun Leslie boxen laten galmen, en Joey bevestigt dat hij de beste organist van dit moment is.

Oké, Chicago is een feest voor de jazz- en bluesliefhebber maar is er dan niets teleurstellends te melden? Toch wel. In het Chicago Theater treedt Aretha Franklin op, een week nadat mijn terugvlucht is geboekt. Dat is pas balen.

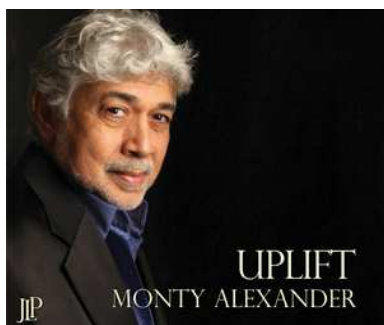
Tekst en foto's: Tom Beetz

Volg het jazznieuws op de voet.
<http://www.twitter.com/jazzflits>

JAZZWEEK TOP DRIE

Datum: 16 mei 2011

1. **Monty Alexander**
Uplift
(JLP)
2. **Eric Reed**
The Dancing Monk
(Savant)
3. **Terell Stafford**
This Side of Strayhorn
(Max Jazz)

De JazzWeek Jazz Top Drie geeft een overzicht van de meest gedraaide albums op de Noord-Amerikaanse jazzradio; (www.jazzweek.com).

COLOFON

JAZZFLITS is een onafhankelijk jazzmagazine voor Nederland en Vlaanderen en verschijnt twintig keer per jaar. **Uitgever/hoofdredacteur:** Hans van Eeden. **Eindredactie:** Lo Reizevoort en Sandra Sanders. **Vaste medewerkers:** Paul Blair (New York), Hessel Fluitman, Bart Hollebrandse, Frank Huser, Hans Invernizzi, Peter J. Kortjen, Lex Lammen, Herman te Loo en Jan J. Mulder. **Fotografie:** Tom Beetz en Joke Schot. **Website:** Henk de Boer. **Logo:** Het **JAZZFLITS**-logo is een ontwerp van Remco van Lis. **Abonnementen:** Een abonnement op **JAZZFLITS** is gratis. Meld u aan op www.jazzflits.nl. Een abonnee krijgt bericht als een nieuw nummer op de website staat. **Adverteren:** Het is niet mogelijk om in **JAZZFLITS** te adverteren. **Adres(post):** Het postadres van **JAZZFLITS** is per e-mail bij ons op te vragen. **Adres(e-mail):** Het e-mailadres van **JAZZFLITS** is jazzflits@gmail.com. **Bijdragen:** **JAZZFLITS** behoudt zich het recht voor om bijdragen aan te passen of te weigeren. Het inzenden van tekst of beeld voor publicatie impliceert instemming met plaatsing zonder vergoeding. **Rechten:** Het is niet toegestaan zonder toestemming tekst of beeld uit **JAZZFLITS** over te nemen. Alle rechten daarvan behoren de makers toe. **Productie:** **JAZZFLITS** wordt geproduceerd door De Juiste Tekst (www.dejuistetekst.nl). **Vrijwaring:** Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

FESTIVALS

BRUSSELS JAZZ MARATHON

Diverse locaties, Binnenstad Brussel
27, 28, 29 mei 2011
(<http://www.brusselsjazzmarathon.be/>)

Met onder anderen: Raw Kandinsky, Alexandre Furnelle, Nicolas Kummert Voices, Anne Wolf Trio + Voices, Greg Lamy Quartet, Philip Catherine, Eric Legnini, Tricycle, Chris Joris, Itinerary Siciliani en Kris DeFoort.

JAZZ HOORN

Plein De Roode Steen, Hoorn
4 juni 2011

Met onder anderen: Ferdinand Povel/John Marshall, Holland Bigband, New Cool Collective, Wicked Jazz Sounds.

MOERS FESTIVAL

Freizeitpark, Moers (Duitsland)
10, 11, 12 juni 2011
(<http://www.moers-festival.de/>)

Met onder anderen: Iceland's New Liberation Orchestra, Abdullah Ibrahim, Nils Petter Molvaer, The Ambush Party, The Dorf, Achim Tang 'Tørn', Tia Fuller Quartet en Vernon Reid.

JAZZ IN DUKETOWN

Binnenstad, Den Bosch
10 t/m 13 juni 2011
(<http://www.jazzinduketown.nl/>)

Met onder anderen: Denise Jannah, Eric Vloeimans, Fra Fra Sound, Jazzinvaders, Jazz Mania Big Band, Rosenberg/ Van Mullem, Izaline Calister, Nationaal Jeugd Jazz Orkest o.l.v. Benjamin Herman, Bart Wirtz, Cho Quartet, Der Rote Bereich, Django Bates, Jan Menu, Ruud Breuls/Simon Rigter, Tim Welvaars.

SWINGIN' GRONINGEN

Grote Markt, Waagplein, Groningen
23, 24, 25 juni 2011
(<http://www.swinging groningen.nl>)

Met onder anderen: Benny Golson, Candy Dulfer, Ploctones, Gatecrash, Ruben Hein, Georgie Fame, Billy Cobham.

BROSELLA JAZZ

Groentheater/Ossegempark, Brussel
10 juli 2011
(<http://www.brosella.be/>)

Met onder anderen: Fly, Bart Van Caenegem, Saxafabra 'Mosty', Toots Thielemans.

JAZZ MIDDELHEIM

Park Den Brandt, Antwerpen
12 t/m 15 augustus 2011
(<http://www.jazzmiddelheim.be/>)

Met onder anderen: Trio Grande feat. Matthew Bourne, Brussels Jazz Orchestra feat. Bert Joris, Toots Thielemans/Kenny Werner/Airto Moreira/ Oscar Castro-Neves, Uri Caine Solo, Masada Sextet, The Pocket Jazz Orchestra feat. Dave Douglas, Allen Toussaint & Marc Ribot Duo, Omar Sosa, Fred Van Hove Ochgot Octet, Randy Weston's African Rhythms Tribute to James Reese Europe en Charlie Haden's Liberation Music Orchestra.

Omroep Klara zendt Jazz Middelheim van a tot z uit. Bovendien kijkt Klara vanaf 3 juli terug op 29 edities Jazz Middelheim in het programma Jazz Middelheim. Een historische terugblik is er ook op Cobra.be met een interactieve tijdslijn vanaf 1 juli en op Canvas (televisie) in een documentaire op 7 augustus.